

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VI. - Štev. 2

Gorica - 14. januarja 1954 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Velika krivda in velika dolžnost

V zgodovini katol. Cerkve je tragičen dogodek, ki je odločilno posegel v potek njene zgodovine in kateremu se danes ne vemo povsem točno vzrok. Pri tem mislimo na nastanek vzhodnega razkola. Splošno se trdi, da sta bila vzrok razkolu patriarha Fotij leta 867 in Cerularij leta 1054, ki sta se ločila od Rima. Toda objektivna zgodovina pravi, da sta ta dva samo na zunaj izpeljala to, kar je bilo na znotraj že dovršeno dejstvo. Razkol med vzhodno in zapadno Cerkvijo je bil že davno prej dovršen, predno je Fotij odrekal pokorščino papežu. Vladimir Solovjev, ki je v knjigi »Rusija in vesoljna Cerkve« podrobno analiziral nastanek razkola, prihaja do zaključka, da je ločitev med vzhodno in zahodno Cerkvijo zorela stoletja prej, predno je postala vidna na zunaj. Isti Solovjev išče tudi vzrok, zaradi katerih je prišlo do te tragične ločitve. Najde jih več, ampak ne samo na vzhodu, temveč tudi na zapadu, tudi pri rimski Cerkvi, oziroma pri zapadnih katoličanih.

Vsi nepristranski zgodovinarji morajo dati prav Solovjevu, da so tudi zapadnjaki krivi, če je prišlo do razkola in če so se vzhodni kristjani v razkolu utrdili. Velika krivda razkola leži torej na Cerkvi in zaradi njega nosijo krivdo na vzhodu, a tudi na zapadu niso brez nje.

Toda Kristus je hotel, naj bo njegova Cerkve ena, pod enim poglavarjem. Zato so bile v preteklosti ves čas duše, ki jih je razkol silno bolet. Tudi danes je delo za zblizanje in zedinjenje cerkva zelo razširjeno in občuteno. Ta želja po zedinjenju se opaža povsod, tudi pri pravoslavni in pri protestantih. Velika svetovna molitvena osmina, ki se opravlja v cerkvah vseh krščanskih veroizpovedi, nam o tem priča. Od 18. do 25. jan. bodo številni katoliki, pravoslavni in protestanti molili: »Da bi postali vsi eno!« Ali pri tem se vprašamo: Je ta želja res tako iskrena in so z njo res tako zelo prežete ljudske množice pri vseh kršč. veroizpovedih, kot se na prvi videz zdi? Jezuit Filip de Regis, bivši rektor zavoda »Russicum« v Rimu, ki živi sedaj v Buenos Airesu ter pastiruje med tankajšnjimi katol. ruskimi izseljenci, si zastavlja isto vprašanje:

»Je sploh res, da si zedinjenje želimo?« se vprašuje. »Ali si žele zedinjenje naši ločeni, pravoslavni bratje? Prav nobene pravice nimamo, da bi brskali po njih skritih srčnih težnjah, še manj pa, da bi jih obsojali. Sami naj pošteno odgovore. Če pa nas same povprašamo, kako morda pravoslavni mislijo o vsem tem, si moramo priznati, da se zadržanost, nezaupanje in k osamljenosti težeča volja zdale najznačilnejše za njih versko miselnost. Takšno spoznanje nas res ne sme niti začuditi, niti ujeziti. Rajši se lepo na prvi potrkajmo: saj so tega nezaupanja prav gotovo v veliki meri krive naše lastne napake, oholost in prezir, ki ju na nas odkrivajo in ki so ju — ne tajimo — le prevečkrat tudi že na drugih katoličanih odkrili. Zraven pa še pomanjkanje obzirnosti in resnične, vse umevajoče dobrote. Naj bo vzrok kakršnih koli, nekaj moramo priznati: najbolj zdravega, najbolj vernega dela pri pravoslavni, posebno pa njihov duhovščine katolištvo ne privlači; z nekšno bojavnijo budno čuvajo, da bi ne prišlo do kakšnih spreobračanj.« (K.M. 1954, str. 5).

Zato pa si zastavimo še drugo vprašanje: Ali vsaj mi katoličani iskreno želimo zedinjenje? P. Regis odgovarja na vprašanje takole: »Zdi se, da je odgovor povsem preprost in da nobenega dvoma v sebi ne skriva. Saj, kje pa naj je katoličan, ki bi zanikal željo po zedinjenju? A želje so lahko različne: srčna in goreča želja kakega sv. Tomaža, ki mu je dala, da je vzklínil: »Pojdimo in umrivo z njim!« Pa spet plašna želja bogatega mladeniča, ki bi sicer zelo rad segel po popolnosti, a ni bilo poguma v njem, hoditi po poti, ki mu jo je bil pokazal Gospod.«

»Mar ni žalostna resnica,« nadaljuje isti pater, »da so pač po sili zgodovinskega razvoja, v deželah, ki meje na pravoslav-

ne pokrajine in kjer si katoličani in pravoslavni stoje iz oči v oči, medsebojni verski odnosi še vedno v nekšnem bojnem stanju? — kar bi človek če nekako umel; ali huje je, da se vse bolj predajajo nekšni mržnji, kot pa ljubeči dobrohotnosti in želji po zedinjenju, česar katoliško srce ne more in ne more razumeti.«

Pri tem pomislimo na odnose med Poljaki in katoliškimi Rusi v Galiciji v preteklih stoletjih in tudi v luči zadnjih dogodkov med vojno in po njej. Dalje na vsega obsojanja vredno postopanje Hrvatov do pravoslavni Srbov v dobi Pavličeve vlade med vojno. Taki tragični dogodki porušijo stoletja in stoletja trajajoče potrpežljivo delo svetih duš za zblizanje med katol. in pravoslavni narodi. Ne moremo mimo, da bi ne spomnili tudi na postopanje ital. večine do slovenske manjšine v Italiji in na Tržaškem. Itali-

janski katoličani prav dobro vedo, da narodi Jugoslavije pozorno gledajo na to, kako se z nami postopa v kričanski in demokratični Italiji. V Jugoslaviji je pa večina prebivalstva pravoslavna, ki iz ital. postopanja s slovensko manjšino sodi tudi na postopanje katol. Cerkve do različnih narodnosti. Vzhodnih narodov ne bo nihče prepričal, da za tako postopanje ne nosi odgovornosti katol. Cerkve, oziroma Vatikan. Gotovo pa, da iz tega, kar slišijo in berejo, kar vidijo in opazujejo, jim ne more zrasti kaka privlačnost do zedinjenja s katoliško Cerkvijo.

Velika dolžnost zapadnih katoličanov je torej, da v duhu prave Kristusove pravičnosti in ljubezni kažemo razumevanje in strpnost do vseh narodov, tudi slovenskih. Tako bomo največ storili tudi za zedinjenje v eno Cerkve vseh verujočih v Kristusa.

Priprave za berlinsko konferenco

V četrtek 7. januarja so se pričela posvetovanja namestnikov štirih visokih komisarjev v Berlinu. Glavna naloga teh posvetovanj je, določiti kraj berlinske konference. Posvetovanj so se udeležili zastopniki sovjetskega visokega komisarja Sergej Dengin in trije poveljniki zapadnega Berlina. Prve dneve teh posvetovanj ni prišlo do nobenega sporazuma glede kraja bodoče konference štirih. Rusi bi hoteli, da bi se vršila konferenca v vzhodnem delu Berlina, ki je pod sovjetskimi nadzorstvom, medtem ko se ostali potegujejo za zapadni Berlin. Najbrže bo prišlo do sporazuma, da bo nekaj zborovanj v zapadnem, nekaj pa v vzhodnem delu Berlina.

Vladni nemški krogi so zaradi berlinske konference precej zaskrbljeni. Bojijo se, da bi utegnile biti zapadne velesile napram Sovjetom preveč popustljive ter sprejeti zahteve, ki bi jih nemški narod ne mogel odobriti. Med sovjetskimi zahtevami bo gotovo tudi zahteva po nevtralizaciji Nemčije in priznanje sedanjih nemških mej ob Elbi, toda ogromna večina nemškega ljudstva je slej ko prej za vključitev Nemčije v Evropsko obrambno zvezo; pa tudi glede vzhodnih mej, ki so odrezale od Nemčije toliko nemškega ozemlja, ne marajo dati Nemci nobenih garancij, razen teh, da ne bodo poskušali s silo spremeniti sedanje stanje.

Adenauerjeva stranka je namerala se pred začetkom berlinske konference izvesti spremembo nem-

ške ustave ter sprejeti postavo o novačenju nemških sil za evropsko obrambno skupnost, toda zaradi očitka socialnih demokratov, da hoče Adenauerjeva vlada sabotirati s tem berlinsko konferenco, so vladne stranke pristale na to, da se predložitev načrta zakona o vojaški službi preloži za kakih deset dni. Vladna večina hoče namreč še pred berlinsko konferenco ali vsaj takoj ob njenem začetku poudariti svojo trdno voljo, da hoče ostati zvesta Evropski obrambni skupnosti.

Tudi avstrijski vladni krogi ne upajo preveč v uspehe berlinske konference, akoravno je sedanji avstrijski zunanji minister dr. Leopold Figl, ki je vodil kot kancler sedem let avstrijsko državo, izjavil, da pričakuje Avstrijo od bližnjega zasedanja štirih zunanjih ministrov izpolnitev obljube, ki so jo dale velesile pred desetimi leti v znani moskovski deklaraciji. Čakali smo dovolj dolgo, je nadaljeval dr. Figl, na obnovitev svobodne in samostojne Avstrije. Mislim, da imamo vso pravico zahtevati sklenitev mirovne pogodbe. Zunanji minister Figl je navedel tudi razloge, zakaj ni še prišlo do sklenitve avstrijske pogodbe. Ti razlogi so predvsem v globokem nasprotju med Vzhodom in Zapadom, kako priti do miru, in v dejstvu, da nobena stran ne mara zaradi svojega prestiža opustiti svoje stališče. Sovjetska zveza bi rada rešila vsa svetovna vprašanja obenem, medtem ko je Zapad mnenja, da bi ta način ne prinesel nobene rešitve.

Turčija in Egipt

Odnosi med Egiptom in Turčijo, ki niso najbolj prijazni, so se zadnje čase še bolj poslabšali. Iz Kaira poročajo, da je moral turški poslanik v teku 24 ur zapustiti egiptovsko prestolnico. Kot vzrok tega egiptovskega koraka navajajo egiptovski vladni krogi žaljivo obnašanje turškega poslanika napram egiptovskim oblastem, posebno pa napram ministru Gamalu Abdelu Nasseru. Minister Nasser je stopil baje predzadnji nedeljo v ložo kairske opere, kjer se je nahajal poleg drugih poslanikov tudi turški poslanik Fuad Tugay, ki ni baje odzdravil na Nasserjev pozdrav, ampak izrekel celo »besede, ki so ne vredne vsakega diplomata« ter obrnil egiptovskemu državniku hrbet. Ministrstvo za narodno orientacijo trdi, da je turški poslanik kazal stalno svoje sovraštvo in sicer zaradi zaplembe premoženja njegove žene, ki je sestrična bivšega kralja Faruka.

Zadržanje turškega poslanika ne more biti seveda glavni vzrok sedanjih napetih odnosov med obema državama. Glavni vzroki so drugod, so predvsem v nasprotnem gledanju na vprašanja Srednjega vzhoda. Te vzroke je naštel par dni pozneje sam namestnik ministrskega predsednika polkovnik Nasser, ki je dejal, da je Turčija zasovražena pri egiptovskem ljudstvu, ker je kljub odklonilnemu stališču egiptovske vlade vztrajala na tem, da je treba skleniti obrambni pakt Srednjega vzhoda, ki so ga predlagale Združene države, Francija, Velika Britanija in Turčija. Drugi vzrok sedanjega sovraštva da je treba iskati v dejstvu, da je bila Turčija med prvimi državami, ki so priznale in tudi sodelovale z novoustanovljenim Izraelom, ki se je zaril kakor trn v meso arabskega sveta. Poleg tega, da je Turčija vedno podpirala pri Združenih narodih imperializem proti koristim Egipta in arabskih

Vladna kriza v Italiji

Kakor smo že zadnjič poročali, je ministrski predsednik Pella podal na predvečer sv. Treh kraljev ostavko svoje vlade. S tem je odprl vladno krizo, ki se je že dolgo časa pripravljala.

Pella je dobil mandat za sestavo nove vlade šele potem, ko sta se De Gasperi in Piccioni po junijskih volitvah zaman trudila, da bi jo sestavila. De Gasperi, ki je skoro vso povojno dobo vodil kot ministrski predsednik italijansko politiko, je poskušal sestaviti svojo vlado iz zastopnikov sredinskih strank, to je iz demokristjanov, republikancev, liberalcev in Saragatovih socialnih demokratov. Te stranke so kljub občutnemu porazu, ki so ga doživele pri junijskih volitvah, bile še vedno dovolj močne, da bi lahko sestavile delovno vlado, ki bi imela sicer majhno, toda za svoj obstoj dovolj močno večino. In to bi se bilo tudi zgodilo, ako bi Saragat ne bil obrnil hrbta svojim dotedanjim zaveznikom in ako bi ne bil zahteval, da se mora nova vlada opredeliti na levo ter sprejeti tudi Nenni-jeve socialiste v svojo sredo. Demokrščanska stranka pa tega ni mogla storiti, ne toliko zaradi socialnega programa, ampak predvsem zaradi protikrščanske usmerjenosti socialistične stranke, ki je bila vsa povojna leta tesno povezana z italijansko komunistično stranko. Zaradi Saragatove odklonitve je De Gasperi sestavil enobarvno demokrščansko vlado v upanju, da bo dobil na podlagi socialnega programa svoje vlade v parlamentu zadostno večino. Toda to se ni zgodilo. Poslanska zbornica mu je odrekla zaupnico in De Gasperi je moral odstopiti.

Za njim je poskušal demokristjan Piccioni svojo srečo, toda tudi njegov trud za sestavo nove vlade je bil zaman. Vrnil je mandat predsedniku republike, ki je poveril mandat za sestavo nove vlade tretjemu demokristjanu Jožefu Pelli.

Ta je mandat sprejel ter sestavil brez vsakega posvetovanja s strankami novo, lahko bi rekli svojo osebno demokrščansko vlado. Ta vlada bi morala imeti bolj provizoričen in posloven značaj. Rešiti bi morala nekaj najnujnejših državnih zadev, predvsem pa sprejeti državni proračun in le v slučaju, da bi bile razmere zanjo ugodne, voditi še nadalje državne posle.

Pelli je šlo v začetku vse po sreči. Dobil je večino v obeh zbornicah, spravi je nekaj najnujnejših zadev pod streho ter se lotil rešitve tržaškega vprašanja. To vprašanje je spravi Pella zopet v ospredje italijanske politike ter hotel izsiliti njegovo rešitev. S tem si je pridobil poleg sredinskih strank tudi monarhistične in neofasistične kroge, ki so postali najgorečnejši zavezniki njegove tržaške politike. Ta Pellova politika glede Trsta je doživela

dežel. Upirala da se je tudi narodnim težnjam egiptovskega in arabskega ljudstva po samostojnosti in svobodi.

Polkovnik Nasser je ob tej priliki navedel tudi stratežične razloge, ki ovirajo sporazum med Egiptom in Turčijo. O Turčiji je dejal, da se je za stalno dala vpreči v voz Zapada; s tem da se je vključila v atlantski pakt ter se odločila za politiko v okviru tega pakta. Zato da je popolnoma izključeno, da bi mogel Egipt vzporediti svojo strategijo s turško strategijo, dokler ne bodo razna angloegiptovska vprašanja dokončno rešena.

kmalu svoj polom. Brez vsakega tehtnega razloga je dal Pella vreči na jugoslovansko mejo skoro polovico italijanskih divizij ter izsiliti angloameriško odločitev glede cone A, kar je dovedlo do podobnih vojaških ukrepov z jugoslovanske strani in do znanih krvavih novembrskih izgredov v Trstu, ki sta jih Churchill in Eden odločno obsodila in ki jih tudi Amerika ni odobrvala. Pella je doživel nedvomno poraz svoje tržaške politike. Napel je vse sile, da bi izsilil ugodno rešitev tržaškega vprašanja, v resnici pa ni dosegel nič, kajti tržaško vprašanje je približno tam, kjer je bilo pred Pellovim nastopom. Zato dejstvo bi moralo zadostovati za njegov odstop.

So pa še drugi vzroki, ki so privedli do sedanje vladne krize. Pellova vlada je zaradi tržaške politike in zaradi osebnosti, ki jo sestavljajo, zanemarila razna nujna gospodarska in socialna vprašanja. Poleg tega se je držala na površju s pomočjo desničarskih strank, kar je delalo vtis, da je zašla v desničarske vode, ki niso socialnim reformam preveč naklonjene. Demokrščanska stranka, ki je po svoji večini bolj na levo, to je socialno usmerjena, je uvidela kmalu, da ji Pellova socialno brezbarvna politika bolj škoduje kot koristi. Zato je vodstvo demokrščanske stranke z De Gasperijem na čelu pritrsnilo na Pello, naj pride s svojo politično in socialno barvo na dan ter se popolnoma opredeli, da bo vodstvo krščanske demokracije na jasnem, kakšno stališče naj zavzame napram njegovi vladi. Ta zahteva je bila popolnoma na mestu, kajti od italijanskih krščanskih demokratov, ki so dobili pri zadnjih volitvah nad 40 odstotkov vseh oddanih glasov, ni mogoče zahtevati, da bi Pellovo vlado še nadalje podpirali, ne da bi imeli pri tem glavno besedo pri določanju njenega delovnega programa.

Pella je skušal odpraviti to malo krizo z delno preosnovo svoje vlade. Pripravljen je bil zamenjati nekatere demokrščanskemu vodstvu nepriljubljene ministre z ministri, ki bi bolj odločno zastopali socialno in gospodarsko politiko demokrščanske stranke. In najbrže bi se mu bila ta poteza tudi posrečila, ako bi ne bil vztrajal na tem, da mora dobiti poljedelsko ministrstvo poslanec Aldisio, o katerem gre glas, da ni za agrarno reformo nič kaj posebno navdušen. Ker Pella od te svoje zahteve ni hotel odstopiti in ker se vodstvo demokrščanske stranke v tej zadevi tudi ni hotelo vdati, je prišlo do tega, da se je Pella podal k predsedniku republike ter mu podal ostavko svoje vlade.

Predsednik Einaudi je ostavko sprejel ter začel takoj običajna posvetovanja. Zaslísal je najprej bivšega predsednika republike De Nikolo, nato pa bivše predsednike vlad ter sedanje voditelje parlamentarnih skupin, ki so povedali Einaudiju svoja mnenja o rešitvi sedanje vladne krize. Ta posvetovanja so se končala koncem preteklega tedna. Komu poveriti sestavo nove vlade ni bila lahka stvar za Einaudija. Demokristjani so bili za Fanfanija, ki je vodil v Pellovi vladi notranje ministrstvo, v nekdanji De Gasperi-jevi vladi pa poljedelsko ministrstvo. Socialni demokrati in socialisti so predlagali demokristjana Gronchija, monarhisti so za Pello. V torek pa je predsednik republike poveril sestavo nove vlade min. Fanfaniju. Sedaj so v teku posvetovanja.

2. ned. po Razglašenju

Jezus in Marija na svatbi v Kani v Galileji

Tretji dan je bila svatba v Kani galilejski in Jezusova mati je bila tam. Povabljen je pa bil na svatbo tudi Jezus in njegovi učenci. In ko je vino pošlo, reče Jezusu njegova mati: »Vina nimajo.« Jezus ji pravi: »Kaj je to meni in tebi, žena? Moja ura še ni prišla.« Njegova mati reče strežnikom: »Karkoli vam poreče, storite!« Stalo pa je tam po šegi judovskega očiščenja šest kamnitih vrčev, ki so držali po dve ali tri mere. Jezus jim reče: »Napolnite vrče z vodo.« In napolnili so jih do vrha. Nato jim reče: »Zajemite zdaj in nesite starešini.« In nesli so. Ko pa je starešina pokusil vodo, ki je postala vino, in ni vedel, odkod je — strežniki pa, ki so bili vodo zajeli, so vedeli — poklice ženina in mu reče: »Vsak človek daje najprej dobro vino, in ko se napijejo, tedaj slabše. Ti pa si dobro vino do zdaj prihranil.« Tako je v Kani galilejski storil Jezus prvi čudež in razodel svoje veličastvo — in njegovi učenci so verovali vanj. (Janez 2, 1-11).

Kraj Kana v Galileji je samo kakšna dva kilometra oddaljen od Nazareta, kjer je prebivala Mati božja in kjer je Jezus prebil svojo mladost. Zato prav lahko razumemo, da je na svatbo bila povabljena Marija in sicer mogoče kot prijateljica neveste ali pa celo kot sorodnica katerega izmed novoročencev. Mnogi pa domnevajo, da je Marija bila na svatbi kuharica, kar je zelo verjetno, saj doma v Nazaretu so jo lahko pogrešali, ker je Jezus bil v Jeruzalemu, Jožef je pa tako že bil med rajnimi. Ker je torej bila Marija na svatbi, ni čudno, da je bil povabljen tudi Jezus. V Palestini so namreč poroke obhajali zelo slovesno, vsa vas se je udeležila slavlja. Poročna veselica pa je trajala po več dni.

Jezus se je vrnil v Galilejo iz Jeruzalema, kjer se je mudil med prazniki. Pot je bila dolga, preko 115 km. Iz evangelija tudi vemo, da se je med prazniki v Jeruzalemu Jezusu pridružil novo število tencev, ki so ga odslej naprej povsod spremljali. Tako se je zgodilo, da je Jezus pripeljal na svatbo več ljudi, kakor se je predvidevalo. Dolga pot iz Jeruzalema v Kano je družbo precej utrudila in zato se ni nič čuditi, da učenci niso priznavašali vinu na svatbi. Zaradi nepričakovanih gostov je začelo vino primanjkovati. Skrbno oko matere Marije je prvo zaznalo zadrego, in ker je njen Sin nepričakovano pripeljal k polnim kozarcem utrjene učence, se je Marija čutila prizadeta. Ne da bi kdo kaj opazil, je naglo žašepetala Jezusu na uho. »Vino pohaja.« Jezus pa je svoji materi mirno odgovoril: »Kaj to meni in tebi, žena? Moja ura še ni prišla.« Vedeti moramo, da je bil pridevek »žena« časten naslov, katerega so v grških časih nosile kraljice in princezine, ne pa izraz nesposobnosti, kakor bi se danes mogoče komu zdelo. Saj je cesar August, ki je vladal v Kristusovem času, nazival Kleopatro svojo ženo s tem priimkom. Enako je Kristus na križu tako imenoval svojo Mater: »Žena, glej, tvoj sin!« (Jn. 19,26). Enako nas ne smejo motiti besede: »Kaj je to meni in tebi, žena?« Po naše bi te besede pomenile: Čemu mi to pripoveduješ, saj se ni prišel čas, da razodenem svoje božanstvo. Vendar je tiha prošnja Marijina storila, saj Sin Materi ničesar ne odreče, da je Jezus nekako predčasno razkril svoje božanstvo. Lepo pravi sv. Ciril Aleksandrijski: »Tu nas Kristus uči, kakšno spoštovanje moramo izkazovati staršem, kajti On je storil iz spoštovanja do svoje Matere, česar še ni mislil napraviti.« In tudi Marija je vedela, da ji Jezus ne bo odbil prošnje, saj je takoj naročila služabnikom: »Karkoli vam poreče, storite.«

Judovski obredi so predpisovali, da si je vsak pred jedjo umil roke. Prav tako je bil tudi običaj, da so povabljenim gostom služabniki umili noge, predno so bili pripušeni k mizi. Saj vemo iz evangelija, da je nekoč grešnica s svojimi solzami umivala Gospodove noge, jih brisa-

la z lasmi in jih potem mazila. Pri zadnji večerji na veliki četrtek se je pa Jezus sam ponižal in je kot služabnik umival apostolom noge. Iz vsega bomo sedaj lahko razumeli, zakaj so pred vodo stali vrči vode, in kakor pravi evangelist, jih je bilo šest in vsak vrč je držal dve meri, kar pomeni, da je vsak vrč držal približno 100 litrov. Ker je bila svatba že pri kraju, so bili služabniki že vso vodo porabili. Gospod je naročil služabnikom, naj napolnijo vrče do vrha z vodo, in ko so bili polni, je Jezus dejal: »Zajmite zdaj in nesite starešini.« Ko je pa ta pokusil, je bil presečen in je začel spraševati ženina, zakaj je za zadnjo prihranil tako dobro vino. Medtem pa so že služabniki začeli pripovedovati, saj so samo oni bili priče, kaj se je zgodilo. V družbi je zavladalo veselje in vsi so strmeli nad čudežem. Svatha se je še nadaljevala, vendar veselje je bilo sedaj vse drugačno, saj so vsi vedeli, da je Bog obiskal svoje ljudstvo.

Mogoče bi se komu čudno zdelo, da sta Jezus in Marija sedela v veseli družbi med svati. Vtisnimo pa

Delo za Baragovo beatifikacijo

Na misijonsko nedeljo so najboljši igralci in muziki pred polno dvorano (ok. 600 ljudi) sredi Buenos Airesa odlično izvajali novi Jeločnikov dramski oratorij »Unum est necessarium«. Baraga je tu pokazan kot junak poslanstva, ki mu ga nalaga božja volja. Njegova osebnost je tako močno prikazana, da noben znanstvenik ne bo mogel v tem tekmovali z oratorijem. Obenem je Jeločnikovo delo dragocena umetniška stvaritev in nakazuje slovenski dramatik novi pot. Dasi je izvedba zvezana z mnogimi težavami, je zeleti, da bi oratorij romal od ene do druge slovenske skupine, dokler ne bo prodrl na slovenska tla. Slov. misijonska zveza bo poskrbela, da delo izide tudi v tisku.

Konec oktobra in ves november je bil v Argentini predvsem namenjen Baragovi zadevi. Sodelovala so vsa društva. Vstili so se sestanki z govori o marquetteškem škofu izpred 100 let. Društva so tudi omogočila način vpisovanja v Južno ameriško Baragovo zvezo. Baragovi obiski so družinam prinašali gradivo o velikem rojaku. Izšla je knjižica: »Barago na oltar!« s takšno vsebino:

1. Baragova devetdnevica, sestavljena iz spisov pokojnega prelata dr. Odarja; 2. Baragov mesec: 30 pogledov (za vsak dan) na življenje in delo slovenskega misijonarja po božji volji, kot jih je izdelal prof. dr. Filip Zakej; 3. Molitvena ura za beatifikacijo, delo preš. g. Branka Režmana; 4. Baragov križev pot v priredbi dr. F.

Iz življenja Cerkve

Katoličani v Angliji

Število katoličanov v Angliji in v Gallesu se je povečalo v enem letu za 61.500 vernikov, kakor poroča katoliški Annuario za leto 1954; tako je sedaj katoličanov 2.918.700. Tu so šteti samo katoličani, ki živijo v župnijah in ki so poznani duhovščini. V resnici je pa katoličanov mnogo več. Računajo s 4 ali 5 milijoni, ena desetina vsega prebivalstva.

Na Škotskem živi 1 milijon katoličanov, v Severni Irski pa 500.000. Tako je v vsem kraljestvu 6 in pol mil. katol. Največje število katoličanov, ki se udeležuje službe božje in ki prejema svete zakramente, je mogoče opaziti v industrijskih predelih. Znano je, da je največ katoličanov v mestih Liverpool in Leeds.

Lansko leto so zabeležili 61.500 spreobrnjenj, od katerih 11.532 med odraslimi. Nadškofija Westminster, ki zavzema večji del mesta Londona, šteje sedaj 364.500 katoličanov; leta 1952 je pa štela 347.600. Število katoličanov v škofiji Southwark, ki zavzema tudi del Londona, zraste vsako leto za 5000 novih.

Romarji v Lurdu leta 1953

V letu 1953 je obiskalo mesto Lurd 1.200.000 romarjev. Od teh je bilo tujcev 300.000. Z zrakoplovom se je pripeljalo 7118 romarjev.

429 vlakov je pripeljalo 26.325 bolnikov, med katerimi je bilo 14.176 Francozov, 2981 Belgijcev, 5914 Italijanov, 1335 Ho-

si v spomin, da nam mora biti Jezus v vsem najlepši zgled vsakdanjega življenja. V evangelijskem odlomku, ki smo ga brali, nam je Jezus s svojim zgledom pokazal, da zmerno in pošteno veselje, čeprav pri kozarcu dobre kapljice, nikakor ni proti božji volji. Čuvati pa mora vsak, da v veselju ne izgubi glave, in da ne pozabi na svoje dostojanstvo otroštva božjega. Naš Gospod, ki je s svojo navzočnostjo počastil poročno slavnje in na svatbi prvič razodel svoje božanstvo, nas s tem opominja; da moramo naše veselje biti vedno tako pošteno, da bi Jezus lahko ostal v naši družbi, in da nam ne bi bilo treba priti v zadrego, ako bi med nami razodel svoje božanstvo.

Se bolj tolažilni nauk svetega evangelija pa je v tem, ko smo videli, da Jezus ne odreče svoji Materi nobene prošnje. Če torej naš Gospod ni odrekel svoji Materi prošnje, ko ga je ta prosila, da pomaga ljudem v tvarni stiski, koliko bolj bo On njo uslišal, kadar ga bo ta prosila, naj se usmili grešne duše in naj ji v stiski na pomoč priskoči. Priporočajmo se torej z zaupanjem Materi božji v vseh naših stiskah, da bo ona vse naše težave in zadrege s svojim prosečim glasom razodela Gospodu in gotovo Sin Materi ne bo ničesar odrekel.

Kimovca. Knjiga je torej pravi priručnik za spoznanje Friderika Ireneja in za usmerjanje v njegovem duhu in z namenom, da Cerkev kmalu razglaši svetost tega božjega služabnika našega rodu. Delec bo na razpolago vsem in vsakomur tudi v Gorici v kratkem času.

V KANADI

je bila konec oktobra 3-dnevna v obliki tečaja o Baragi in o zadevi njegove beatifikacije, združena s pobožnostmi. Sodelovali so prof. Wolgang CM, dr. Fr. Jaklič (s poslanim predavanjem), pref. g. Kopač in drugi.

Nadalje so bile pripravljene proslave v Gibertu v Združenih državah, v Angliji konec novembra in na Primorskem, kjer je v Gorici skrb za proslavo prevzelo Slov. katol. prosv. društvo skupaj z Mar. družbo.

USLIŠANJA

Zadnja številka »Katoliških misijonov« prinaša zahvalne dopise Baragu za uslišanje v boleznih in v drugih stiskah. V številki za oktober-november je brati javno zahvalo preš. Martina Radoša. Gospoda je dolgo mučil bronhitis, trpel je zaradi slabe krvi in šibkega srca, izgubil je tek in spavec. V najhujšem stanju se je priporočal Baragi in mu obljubil javno zahvalo v »K. M.«, ako ozdravi. Že nekaj dni nato se je stanje izboljšalo in danes je že po zdravnikovi izjavi g. Radoš skoro čisto zdrav in sposoben velikih naporov.

landcev, 408 Svcnarjev, 232 Nemcev, 902 Angležev, 160 Irov, 175 Špancev, 32 Dancev.

Zaradi velike stiske meseca avgusta je prišlo v Lurd 300.000 romarjev, 2000 bolnikov in 86 vlakov manj kakor istega meseca v letu 1952.

Film o sv. Frančišku Ksaveriju

V Indiji pripravlja družba »United India Artists« film o življenju in delovanju velikega misijonarja svetega Frančiška Ksaverija. Film bo izdan v različnih jezikih in narečjih, ki jih rabijo v Aziji in Indiji. Upajo, da bo film pripravljen že to leto.

Stoletnica smrti sv. Bonifacija

V nemškem mestu Fulda, kjer je grob velikega apostola Nemčije in mučenca sv. Bonifacija, se z veliko vneto pripravljajo na praznovanje 12. stoletnice njegove smrti. To praznovanje se bo vršilo v dneh med 30. majem in 13. junijem (god sv. Bonifacija praznujejo dne 6. junija).

Knjižnica brez knjig

V teku leta bodo začeli graditi v St. Louis v Severni Ameriki posebne vrste knjižnice. V njej ne bodo hranili knjig, ampak mikrofilme. Taki mikrofilmi bodo vsebovali v zelo majhni velikosti fotografije važnih knjig, ki so shranjene po različnih knjižnicah po svetu, zlasti pa fotografije važnih in dragocenih rokopisov, ki

jih potrebuje znanstvenik pri svojem študiju.

V St. Louis hočejo najprej zgraditi tako knjižnico, da bodo hranili v njej mikrofilme vseh važnih in dragocenih rokopisov, ki jih je mogoče videti in rabiti edinole v vatikanski knjižnici. Vatikanska knjižnica ima 55.000 rokopisov.

Te nove vrste knjižnica v St. Louisu se bo imenovala po papežu Piju XII.

Potrební denar za zgradbo so zbrali, kritje stroškov za preslikanje rokopisov v Vatikanski knjižnici je pa prevzelo udruženje »Knights of Columbus« (Kolumbovi vitezi).

300 krstov

Tristo Japoncev, otrok in odraslih, ki živijo v Buenos Airesu, je prejelo sveti krst v cerkvi Marije Brezmadežne.

Grški katoliški tednik

V mesecu novembru je edini katoliški tednik v Grčiji »Katholiki« obhajal 25. letnico svojega obstoja.

Ta tednik, ki je bil v začetku glasilo katoliške mladine v Grčiji, uživa precej ugleda in pogumno brani katoliška načela in pravice katoličanov v Grčiji.

Grki so pravoslavne vere in nekateri zelo nasprotni katoliški Cerkvi. Katoličani so v Grčiji v veliki manjšini.

Učiteljsko delo Pija XII. v l. 1953

V letu 1953 je papež Pij XII. sprejel v avdiencah 381.584 oseb. Med temi je bilo 492 privatnih avdienc, ne glede na število avdienc, ki so jih deležni njegovi stalni sodelavci.

Kar posebno povečuje sedanjega papeža, so njegovi govori, v katerih je razpravljal o različnih vprašanjih, ki v modernem času kličejo po odgovoru. Posebne važnosti so v njegovih 84 govorov in radijskih poslanic: 34 v italijanskem jeziku, 29 v francoskem, 8 v nemškem, 5 v angleškem, 4 v latinskem, 3 v španskem in 1 v portugalskem jeziku.

Prva skupna marijanska proslava v Trstu

Odličen uspeh rojanske Marijine družbe

Zadnja nedelja ostane približno dva tisoč tržiškimi Slovincem v najlepšem spominu. Imeli smo prvo skupno marijansko proslavo, ki se je je udeležilo okrog dva tisoč vernikov. Že večkrat in ob lepšem vremenu smo imeli tržiški Slovenci skupne pobožnosti na Montuzzi, a še nikoli ni bila cerkev tako polna kakor ob tej prvi proslavi marijanskega leta. Naš ljubljeni monsignor Ukmar nam je zopet govoril tako lepo in tako domače, da smo mu vsi iz srca hvaležni. Zelimo samo, da bi te lepe ideje in nauke pravega krščanskega bratstva slišali v tem Marijinem letu vsi tržiški prebivalci. Kako bi bilo potem lepo, ker bi se radi imeli, se spostovali, si pomagali, pozabili za vselej na žalostno preteklost in sli pogumno pod Marijinim varstvom v sončno bodočnost.

Ni še bila ura pet in že je bil Auditor poln do zadnjega kotička. Z razliko od prejšnjih naših prireditelj je bil tokrat odličen red, vsak je dobil svoj prostor in vsa proslava v dvorani se je izvršila v najlepšem, slovesnem razpoloženju. Doživeli smo krasen in velik večer Marijine slave in krščanske ideje. Sentijski cerkveni pevci pod vodstvom svojega mladega dirigenta odlično napredujejo. Za Božič so nas presenetili po radiu, sedaj pa smo jih slišali direktno. Ko so izredno dovršeno odpeli prvo Marijino pesem, mi začepeta prijatelji, da bodo Sentijski posekali še stotino pevecv ljubljanske Matice, ki je bila pred tedni na istem odru. Ne vem, če prijatelje trditev drži, gotovo pa je, da je zbor zelo dober, enoten in poln mladih glasov, kar se zlasti čuti pri tenorjih in ženskih glasovih. Na vsem našem svetovno znanem STO-ju ni gotovo boljšega in večjega cerkvenega zbora kakor je sentijski.

Med petjem je sledil marijanski govor profesorja Ladislava Lenčka. Po njegovem lepem govoru imamo le to željo, da bi ga enkrat bral tukaj v »Katol. glas.«, tako bi ga brali tudi premožni, ki ga niso mogli slišati, (vsaj nad 300 ljudi je še iskalo vstopnice, a jih ni bilo več). O profesorjevem govoru rečem le to: globok je bil in tako pristrano naš kakor je naša ljubezen do Matere božje. Iskrena vam hvala, g. profesor, in še vas želimo slišati!

Središče večera je bila verska igra »Sveta Cecilija«, ki so jo igrala dekleta iz Rojana. Igra je dosegla uspeh nad vse naše pričakovanje. Na to igro smo čakali tam od oktobra naprej in sedaj moramo reči, da je bila vredna našega velikega pričakova-

Med temi govori imajo posebno važnost sledeči, ki so zbudili v svetu precej zanimanja in pri nekaterih precej hrupa.

Dne 13. 4. je govoril udeležencem 5. mednarodnega kongresa za psihoterapijo in klinično psihologijo. V govoru je dopolnil misli, ki jih je razvil 13. sept. 1952 udeležencem mednarodnega kongresa za Istopatologijo živčnega sistema. (V prvem je pojasnil moralna načela, ki morajo voditi zdravnika pri raziskovanju bolezni in pri zdravljenju; v drugem je poudaril, kako mora gledati na človeka psiholog in psihoterapevt). O trajni vrednosti enciklike »Rerum Novarum« papeža Leona XIII., ki obravnava socialna vprašanja, je govoril 14. maja. Znanstvenike, ki se bavijo z medicinsko genetiko, je seznanil z moralnimi problemi, ki so združeni s to novejšo vedo, v mesecu septembru. V istem mesecu o moralnih problemih mikrobiologije. V novembru o vojnih medicinskih problemih in o moralnih načelih, ki se jih morajo držati vojaški zdravniki, zlasti v vojnem času.

Ne smemo pozabiti pomemben govor o mednarodnem kazenskem pravu, kjer je pokazal jasne smernice tistim, ki se trudijo, da bi se narodi sporazumeli o osnovnih načelih kazenskega prava, ki bi bila veljavna za vse države.

To je samo nekaj. Omenimo potem encikliko za osmo stoletnico smrti cerkvenega učitelja sv. Bernarda in encikliko za Marijino leto.

Med lastnoročnimi pismi je važno pisništvo poljskim škofom ob priliki osme stoletnice proglasitve svetnikom svetega mučenca in škofa Stanislava. (To je tisti Stanislav, o katerem govori pesem »Mutec Osojski«).

Darovi za Katoliški dom

Marijina družba - Trst ulica
Risorta 3 - - - - - lir 25.000.-
D. B., Gorica - nov.-dec. 53 - - 2.000.-

Komunisti učijo italijanske otroke bogokletstva

Demokristjansko glasilo »Il Popolo« priobčuje pismo dvanajstletnega člana komunistične pionirske organizacije. To je samsno eno med številnimi pismi, ki so jih prejela župnija v Italiji.

Med drugim piše: »Dvanajst let sem star in obiskujem pionirsko šolo. Naši sestanki se vršijo včasih v poslopju komunistične partije, včasih pa kje drugje. Učili so me bogokletstva.« (Sledijo besede, ki jih ni mogoče ponatisniti, poročala list). Pionir nadaljuje: »Učili so me, da ni Boga in da so duhovniki lažnivci in morilci. Rekli so, da je vse to, kar so nas učile sestre v Decjem domu, lažnivo ter da so sestre pačestnice.«

Pismo je zaključeno takole: »Pisal sem to pred svojim očetom. Obžalujem, da sem vse to storil in prisegam, da sem povedal resnico.«

Otroci in slabo čtivo

Vzgojno vprašanje je bilo v vseh časih bolj ali manj pereče, toda v taki meri kakor danes menda še nikoli. Nešteto je težav in zaprek, s katerimi se morajo boriti starši in vzgojitelji, ki jim je pravilna vzgoja doraščajoče mladine res pri srcu.

Vojna in njene grozote niso šle mimo nikogar neopazeno in brez posledic; vsi smo jih občutili in jih občutimo na ta ali oni način. Še prav posebno pa je zaradi njih prizadeta mladina, ki je posredno ali neposredno doživljala trpljenje vojnih let. Nervoznost, pretirana razposajenost, želje po vseh mogočih in nemogočih dogodivščinah netižno otrokovo domišljijo, ki išče in išče nekaj, kar bi to njegovo neugnanost utežilo.

Otrok, ki je tako srečen, da ima v tej svoji težki dobi dobre starše ali vzgojitelje, ki znajo uravnati njegovo pot v pravo smer z modro besedo, lepim zgledom in dobrim čtivom, bo svoja slaba nagnjenja z lahkoto premagoval, saj bo v njem težnja po lepem in dobrem vedno stopila v ospredje.

Čerje pa otroku, čigar starši mislijo, da so svojo dolžnost že dobro izpolnili, če so ga nasitili, oblekli in obuli ter poskrbeli, da dobi nekaj izobrazbe kjer koli že. Tak otrok si bo sam utiral pot, ker bo sam sebi prepričan, in neizogibno bo to pot njegove pogube. Kje bo iskal razvedrila? Kje zabave? V slabi družbi in slabem čtivu. Kje pa najde otrok slabo čtivo? O, koliko je lističev, slikanic in podobnih publikacij, ki nimajo drugega namena kakor ta, da donesajo založnikom dobiček. Kaj pravost! Kaj vzgoja! To pri njih ne igra nobene vloge. Pa je le dobiček!

Poglejmo nekoliko, kakšno je stanje mladinskega tiska in 120 drugih publikacij za otroke. Vsak teden gre v prodajo približno 6 milijonov izvodov, kar se v enem letu poveča na presenetljivo število 312 milijonov. Če stane en izvod povprečno 30 L, potrosijo otroci tedensko 180 milijonov lir, letno pa okoli 9 milijard in pol. In zakaj? Zato, da se navzgor strupa, ki so ga v te slikanice razlili ljudje brez vsakega verskega in nramnega čuta. Ne čudimo se torej, če je med mladoletnimi dandanes toliko zločinov in nečednih dejanj! Slabe slikanice so za taka grozodejstva najboljša šola.

Zmotna je trditev nekaterih staršev, da so njihovi otroci že tako uravnovešeni, da jim nobeno čtivo ne more škodovati. Otrok nima v sebi dovolj kritičnega čuta, da bi lahko presodil, kaj mu je v škodo in kaj ne, pa naj bo še tako inteligenten. Kvečjemu bo razumel, da je vsa snov izmišljena, a zaradi tega ne bo lista vrgel v kot, marveč ga bo še z večjim zanimanjem prebiral. Mnogi mislijo, da otrok takoj pačabi, kar je čital. Kako se motijo! Vsak spis, pa naj bo tak ali tak, pusti sledove v otrokovem mišljenju, ne da bi se on tega zavedal. In lepega dne bo sam izvršil ravno tisto dejanje, ki mu ga je narekovalo slabo čtivo, prepričan, da se je ta težnja porodila v njem samem, brez kakršnega koli vpliva od drugod. V čem naj potem tak otrok koristi človeštvu, ko daraste? In kako naj šola iz njega dogradi dobrega človeka, če se izven šole zastruplja s čtivom, ki nikoli ne govori o Bogu, o delu? Pa kako so te povesti v slikah otrokom podane? Čim več grdega in neravnega skrivajo, tem bolj so na vidnež alepsane z bogastvom podob in izrazov. Otroci pa pijejo ta strup, tako da počasi otopijo za vse, kar je na svetu lepega in dobrega, za kar je še vredno živeti.

Ob teh žalostnih ugotovitvah se bomo vprašali: kako pomagati temu? Predesem bi morali starši prevzgojiti sebe, da bi mogli vzgajati svoje otroke. Nikakor ni dovolj, da otrokom prepovemo slabe slikanice. Prikazati jim moramo vrednost dobrega čtiva, ki bo iz njih zgradilo značajne in poštene ljudi. Lahko jim pustimo zadoščenje, da si sami izbirajo, kaj bodo brali. Toda budno jim moramo stati ob strani kakor nevidni angeli varuhi, in jih neopazeno voditi. Še posebno pa bi morali skrbeti za to, da zbudimo v otrocih

kritičnega duha, da bodo znali izluščiti zdravo jedro od ostalega.

CERKVENI GLASBENIK

S prihodnjo številko našega lista začnemo z novo rubriko, ki bo nekaj vestnik vseh cerkveno-glasbenih zadev. Zraven bo glasilo vsega, kar zadeva Orglarsko šolo. Za to rubriko bo skrbel ravnatelj Orglarske šole prof. M. Filej ter vsaj nekateri izmed učnega osebja te šole: Dr. R. Klinec, prof. D. Butkovič ter gđ. L. Bratuževa s članki, ki se nanašajo na tehnični ter kulturno-vzgojni del programa orglarske šole. Tudi naši organizisti bodo lahko sodelovali

z dopisi, ki se tičejo zadev naših organizistov ter cerkveno-prosvetnih zborov. Skratka, ta rubrika bo glasilo vseh tistih, ki tvorijo cerkveno-glasbeno družino, katere člani se hvalevredno ter pošteno udeležujejo z delom v cerkvi v večjo čast božjo ter na prosvetnem poprišču v proevit in blagor naroda.

Sv. Cecilija, ki je patrona cerkvene glasbe, naj izprosi na to delo obilo božjega blagoslova.

RAZNE NOVICE

Britanski zrakoplov strmoglavil v Tirensko morje

Britansko potniško letalo vrste »Comet« je dne 10. jan. zjutraj na svoji progi Rim-London strmoglavilo v morje v bližini otočka Elbe. Na zrakoplovu je bilo 35 oseb, od teh 29 potnikov. Na kraj nesreče so takoj prispeli ladje in motorni čolni. Pozno zvečer je neka ladja pripeljala v Porto Azzurro 15 mrtvih. O ostalih žrtvah ni še sledu. Med potniki je bilo tudi 10 otrok, ki so se vračali z božičnih počitnic zopet v Anglijo.

Snežni zameti in viharji po vsej Evropi

Pretekli teden je zajel vso Evropo mrzel val mraza s snežnimi zameti in poplavami. V Dolomitih je toplomer padel na 20 stopinj pod ničlo. Še hujsi mraz je zajel Srbijo, Švico in obalo Severnega morja, kjer so beležili 25 stopinj pod ničlo. Hudemu mrazu so se po nekod pridružili še plazovi in poplave. Veliki snežni zameti so zajeli tudi severno Italijo in Korziko. Vlaki so obticali v snegu in dolge vrste avtokolon so čakale na ugodno vreme. Silovita burja in snežni meteli so zajeli tudi Tržaško, tako da si je malokdo tiste dni upal na ulico. Burja je divjala s hitrostjo 128 km na uro in zahtevala seveda pri tem mnogo nesreč in žrtev, k sreči ne smrtnih. V livarni ILVA je iztirila dva

železniška vozova in jih vrgla v morje, v pristanišču je podrla 200 tonski žerjav in ognjegasci so bili neprestano na delu na kraju nesreč. Tako hude burje Tržičani že dolgo ne pomnijo.

Silni viharji so zajeli tudi vso obalo Severnega morja in ponekod podrli nasipe, da je voda preplavila velike predelce zemlje. Anglija, Danska in Nizozemska so zopet preživele različne dneve negotovosti vsled izredno visoke morske plime. Vendar so takrat glavni nasipi vzdržali. Medtem ko po vsej Evropi trepetajo od mraza, vlada na otoku Islandija na severu še polletna temperatura.

Božična pošta

Da božičnih praznikov nobena nova metoda ne bo mogla zbrisati, pa četudi so jih ponekod črtali iz koledarja, pričča dejstvo, da je šlo za te praznike skozi goriški poštni urad nad 60.000 razglednic in 30.000 pisem v razne kraje države. Tudi v inozemstvo je šlo mnogo voščil, največ v Jugoslavijo. Tako so bila ta voščila edini vidni zunanji znak praznikov v FLRJ. Na božični dan so morali delavci na delo in otroci v šolo. Sveto božično veselje so jim hoteli nadomestiti z »novoletno jelko«, katero so po vsej Jugoslaviji praznovali kar štiri dni. V polovici januarja se obetajo šolskim otrokom še petnajstdnevne počitnice, nujno potrebno pa je bilo, da so na sveti božični dan šli v šolo.

GOSPODARSTVO

Koristna poraba smeti in odpadkov po mestih

Znano je, da po mestih pobirajo smeti in jih odvažajo izven mesta. Poskušili so že na desetine načinov, kako bi praktično rešili ta problem. Nekatere so mestne smeti samo izvažali iz območja mesta, drugod so jih metali v morje, spet drugod jih zaigajo. V Italiji ponekod smeti prebirajo in stavijo zase kovino, papir, čunje itd. ter to predelujejo in prodajajo. Tako tudi v Gorici vse to prebirajo in ostale smeti prodajajo kmetom v Standrežu za gnojilo.

Zadnje čase pa je biokemik dr. Pfeiffer v Osklandu v Ameriki izumil način, kako se vse smeti najhitreje spremenijo v koristno umetno gnojilo. Na pobudo tega dr. Pfeifferja je nastalo v bližini San Franciscosa posebno novo podjetje, v katero prevajajo smeti od blizu in daleč kot surovino za izdelovanje enega najbolj učinkovitih umetnih gnojil. To novo umetno gnojilo posebno pri vrtnini prekaša katerokoli do sedaj poznano za 25% in produkcija vitamina A se v zelenjavi potom tega gnojila potroji.

V čem bistveno obstoji izum dr. Pfeiffer-

Te ga bi se morali organizatorji zavedati in povečati vse nedostatke, da bi slovenska pesem zadobila zopet tisto mesto, ki ji po vsej pravici pripiče. Če tega ne zmure Wagnerjev učence mladi gospod Ciničurk in če tega ni zmožen izvršiti slovenski Toscanini, naj podasta oba odstavo. V salomonskem klubu iz Koludrovce dobijo takoj namestnike.

Pesem namreč, pa naj bo še tako lepa, postane končno dolgočasna, (umetnost je namreč samo enkrat lepa — potem ne več) če je le preveč kitic, ki se ponavljajo z vedno isto melodijo in interpretacijo. Prešernov Sonetni venec je lep samo ob prvem branju, potem je le še dolgočasno klobasarjenje.

Tega pa naša dva slavna umetnika nista zakrivila. Ko so ljudje urnobesno ploskali, pesmi nista ponovila ampak sta pokazala poslušalcem rožičke. Kar se pa interpretacije tiče, moramo samo čestitati, ker se je do zadnje pitice izvajanje pesmi skladalo z globokim in nežnim smislom Silvestrovega večera.

Vse skupaj je bilo gotovo prekratko, kar

so ljudje sami izpričali. Po sklepu koncerta niso kljub premraženosti in šklepetanju z zobmi hoteli zapustiti Goriščka. Ne povodja s svojo grozno besedo, ne narodni voditelji s svojim zgledom, ne policija s svojim krikom — nikdo ni uspel razgnati množico, ki je zahtevala še in še. Smolo so imeli tudi mestni ognjegasci, ki so privlekli brigadno, da bi ljudi razgnali, ker jim je voda zmrzovala.

Šele zaspanost je zmogala. Tega bi se morali skrbno ogibati, in raje pustiti ljudstvu vtis, da je bilo vse predolgo, kot pa ga s prekratkim programom poditi s pozorišče, kamor ga ho ob prihodnji priliki teže pritegniti.

Splošen vtis je bil pač ta, da je bil koncert nedosegljiv.

Nevarnost je samo ta, da bodo kavarnarji in gostilničarji tožili prireditelje, ker so jim za ta večer odtegnili vse goste in jih tako gospodarsko oskodovali.

Prireditelji se pa tolažijo, da bodo škodo poravnali zdravniki, ki so zaslužili pri prehladih, influencah in živčnih obolenjih poslušalcev. Spectator

ja? Posrečilo se mu je z izolacijo ugotoviti posebne bakterije, ki spremenijo smeti v najboljše gnoj zemljene barve. Kako pa se cel proces vrši? Smeti se najprej v posebnih mlinih drobno zmeljejo, na poti iz mlina namočijo posebne vodne brizgalne vso snov. Vodi pa je primešana določena količina omejenih bakterij. Nato leži vsa ta žindra nekaj dni na miru in med tem se bakterije tako bliskovito namnožijo, da vso snov kemično spremenijo v najboljši gnoj. Končno segrejejo tovrstni stroji vso maso še na 65% Celzija. Nato je umetno gnojilo dovršeno in je dosedaj najbolj uspešno.

Boj proti škodljivcem koruze

Znano je, da napada koruzno zrnje neki molj, ki ga tja proti poletju popolnoma izmozga. Da se ta škodljivci molj uniči ali vsaj omeji, je postavno določeno, da mora biti vsa turšična slama s štiri vred do 30. aprila uničena. Kdor do 30. aprila tega ne bo izvršil, bo kaznovan in bo delčno kmetijsko nadzorništvo izvršilo to delo na račun lastnika.

Za omejitvev slinavke in parkljevke

Naše živinorejce opozarjamo na to, da morajo cepiti govejo živino zoper slinavko in parkljevko. Govedo ne sme en teden po cepitvi zapustiti hleva. To cepljenje je nujno potrebno in tudi postavno zaukazano.

Zadnji čas za pretakanje vina

Za to delo je že skoraj prepozno, vendar sedanji mraz in lepo vreme zadnje tedne je bila zadnja prilika za to delo. Izgovor: »Nimamo časa,« ne velja. Kar mora biti, mora pač biti!

Kokoška kuga

To zimo se je zopet tu pa tam pojavila ta kuga med našo perutnino. Cepite hitro vso perutnino zoper to bolezen, če se je v vaši bližnji okolici že pokazala. Snaga in razkužitev kurmikov sta pa povsod potrebna.

STRŽAŠKEGA

ŽUPNIJSKA DVORANA V DOLINI

V soboto 16. januarja ob osmih zvečer
SLOVENSKI ODER IZ TRSTA

PRIREDI TO SOBOTO V D O L I N I VELIKO DRAMO IZ NAŠE ZGODOVINE V PETIH DEJANJIH

KRST PRI SAVICI

Po Prešernu spisal Bogdan Šulinov, režiser prof. Peterlin. - Glavne vloge imata: Zvezdan Likar - Črtomir in Bobek Marija - Bogomila Dolinčani in Mačkovičani, ne zamudite! Vstopnice se dobijo v trgovini Jerjan.

ZACETEK TOČNO OB OSMIH!

Novo šolsko poslopje pri Sv. Ivanu za slovenske šole

Vesela novica, ki jo je 6. t. m. prinesel »Primorski dnevnik« je bila naslednji dan 7. januarja 1954. potrjena. S tem je slovenska šola dobila dolgo bojevano bitko. Toda že naslednjega dne je ta skrivnica našla silen odmev v tržaškem mestnem svetu. Vse iredentistične stranke so se zopet enoglasno zarotile in protestirale proti tej nezasišani krivici, ki se je zgodila italijanski šoli. Pri tem pa vsi, od župana do poslednjega iredentističnega svetovaleca, pisec »Giornal«, »Messaggera« in »Unità« pozabljajo, da je šola bila postavljena za potrebe slovenskih šol in da tisti, ki je zagotovil sredstva za zidavo poslopja, ima tudi pravico, da vpliva in če ne gre drugače tudi odloči, da pride poslopje v porabo onim, katerim je bilo namenjeno. Gospod svetnik Gregoretti naj ve, da ni dovolj, da Slovincem priznava pravico do lastnih šol v kuhinjskih shrambah. Kot vzgojitelj bi moral vedeti, da s takim držanjem pač bore malo doprinaša k spoštovanju narodnostnih pravic in da je s svojim izpadom pokazal le veliko nestrpnost. Dovolj žalostno je, da v XX. stoletju pri narodu, ki se ponasa z nič manj kot dvatisočletno kulturo, morajo nastopiti najvišje oblasti področja, da je treba Slovincem dati to, kar jim je bilo obljubljeno. ZVU smo hvaležni za ta njen korak in samo želimo, da bi vsakokrat posegla vmes, »Kadar braniš je časti in pravde...«

Slovenskim šolnikom priznana in izplačana posebna doklada

O posebni dokladi, za katero so se naši šolniki borili šest mesecev, je naš list že veliko pisal. Pred mesecem je objavil posebno spomenico, s katero so se naši šolniki obrnili na ZVU, od katere so zahtevali, da se tudi uslužbencem slovenskih šol prizna posebna doklada, katere so bili delni italijanski šolniki že pred šestimi meseci. Dolga borba od maja do decembra, od simpatičnih pretresanj in zagotovitev, od troštanj in obljub, je končno pršla odločitev in kmalu nato tudi izplačilo. Vprašanje je nastalo le radi upravnega 6-sebja. Po večkratnih intervencijah, je končno bilo dano zagotovilo, da dobe tudi tajnice in sluge izredno doklado, kakor so jo dobili šolniki.

S tema dvema pridobitvama stopajo slovenske šole v Trstu v novo leto. Res je, da je s tem rešen velik problem, a je polno neršenih, pred katerimi stoje naši politiki, naša javnost, naše strokovne organizacije in naša mladina.

Naj si jo vtakne »Unità« za klobuk

Dne 11. dec., ko so se stavki po Italiji pridružili tudi državnim uradnikom v Trstu, so strokovne organizacije slovenskih šolnikov pozvale slovenske šolnike, naj se stavke ne udeležijo. Ta poziv seveda ni naletel na popolno odobravanje, zlasti med iredentističnim časopisjem, med katerega moramo to-

Koncert slovenske pesmi?

Na Silvestrovo ob 6h zvečer je bil na Goriščeku napovedani koncert slovenske pesmi. Pri koncertu so sodelovali pod vodstvom Wagnerjevega učenca mladega Ciničurka in ob spremljavi orkestra pod taktirko slovenskega Toscaninija vsi slovenski pevski zbori iz goriških kavarn in različnih klubov.

S tem koncertom, ki je prvi te vrste na Goriščeku, so letos za Slovence otvorili uradno novo kulturno razdobje. Za to priliko se je zbralo na Goriščeku na tisoče zavednih Slovincem. Trg je bil premajhen, preozek in pretesen, zato so ljudje fezli na strelce in telegrafske stebre. Trif dolge ure je bil ves promet utinjen. To so bili samo mesečani, kaj bi šele bilo, če bi bili prišli tudi okoličani?

Ta relativna udeležba je bila vsekakor manjša, kot ona na šempaskem taboru, verjetno posledica starih izkušenj.

Enajst let ujetnica o Rusiji

Elizabeta Lipper, rojena v Bruslju leta 1912, je preživela svoja otroška leta v Švici in na Holandskem, nato je študirala medicino v Berlinu in v Italiji. Leta 1937 se je podala v Rusijo. Zgodba njene aretacije od strani tajne sovjetske policije in strašne dogodivščine njenega življenja v Sibiriji je po sodbi kritikov ena najbolj pretresljivih osebnih izpovedi o nedopovedljivem trpljenju prisilnega dela v sovjetski Rusiji.

Po osvoboditvi leta 1948 se je Elizabeti posrečilo doseči Švico, kjer še vedno prebiva.

Njena zgodba sliči zgodbam vseh drugih političnih kaznjencev, ki za železno zaveso, pa najsi bo v Rusiji kakor na Češkem, Poljskem in v Jugoslaviji, v nezasišanih mukah preživljajo svojo »kazensko«.

Nagloma sem se prebudila. Ali se mi je zasanjalo ali je res nekdo trkal na vrata. Čuj, potrkalo je znova, eden, dva, trije udarci; močni, gospodovalni, vsiljivi. Moški glas je zaklical: »Odpri!«

Morala sem se obleči, toda kje je vendar obleka? Zakaj trepetem, da mi kar zobje šklepetajo? Saj vendar nimam nič na vesti?

»Odpri vrata!« se je zopet gospodovalo in grozeče oglasilo od zunaj.

Vstopili so trije ruski častniki. Po naših in uniformah sem spoznala v njih tajno sovjetsko politično policijo NKVD. Pokazali so mi list, na katerem sem komaj razbrala dve mednarodni besedi: »O-r-d-i-n-e... A-r-r-e-s-t-o...« Osupnila sem.

Niso se poslužili dvigala. Peš smo prehodili vseh šest nadstropij. Nato sem v zaprtem jetniškem vozu zadnjikrat drvela preko moskovskih ulic nezmani usodi naproti. Trepetala sem od groze in čelo mi je oblival mrzli pot. Me bodo ustrelili? Če so me brez vzroka prijeli, me lahko brez vzroka ustrelijo.

krat 100% prišteti tudi »Unita«, ki se si eer prav rada sklicuje na spoštovanje mirovne pogodbe, po kateri bi Trst postal samostojna država, torej bi odpadla vse vezi z Italijo. Slovenski šolniki so prav zaradi tega, ker smatrajo, da slovenske šole nimajo prav ničesar skupnega z Italijo in da je tukaj državna oblast ZVU, pozvali svoje kolege, da se stavke ne udeležijo. In kaj pravi k temu »Unita«? Slovenski šolniki naj ne pričakujejo, da jih bodo podprli, kadar bo potreba... Mi pa jih vprašamo in z njimi vse druge, ali so vsi ti časopisi zapisali le eno samo črko, s katero bi zahtevali, da pripada izredna doklada slovenskim šolnikom. Pa so imeli za to časa nič manj in nič več kot pol leta. Da je »Unita« nasprotna, da dobe Slovenci novo šolsko poslopje pri Sv. Ivanu, je razumljivo. Zgraža se nad ZVU, ki je mimo občinske uprave dodelila novo šolsko poslopje Slovincem. Zakaj se raje ne zgraža nad iredentistično tržaško mestno upravo, ki tuli na vse mile viže, da so ji s tem storjene nezaslišane krivice, ker je ZVU posegla vmes in šolo dala Slovincem.

Plavje in Škofije

V naših vaseh smo imeli za letošnje božične in novoletne praznike duhovno obnovo. Vodil jo je preč. g. misijonar L. Šavelj. Tri dni je za Božič govoril na Plavjeh, tri dni ob novem letu pa na sosednjih Škofijah.

Cerkev je bila vedno polna, a vsak, kdor se je udeleževal teh govorov, bo imel bogatih notranjih pobud za versko življenje in rast. Nekaj ljudi je prihajalo tudi iz Zabelj. Za vso požrtvovalnost in skrb, ki nam jo je posvetil in ki je bila otežkočena vsled mrzlega vremena, se preč. g. misijonarju srčno zahvaljujemo, proseč ga, naj se nas v molitvi spominja; ključno mu: na zopetno svidenje!

Za letošnji božični praznik nas je tudi prvič obiskal novi župnijski listič za osapsko faro z imenom »Kronika« osapske župnije in izvršil med drugim tudi to prvo nalogo, da je klical vernike k duhovni obnovi.

Prebened

V tržaškem Bregu imamo dve cerkvi posvečeni sv. Antonu puščavniku: župno cerkev v Borštu in dolinsko podružnico v Prebenedu. Tako Borštani kakor Prebenedžani zelo častijo svojega svetnika in tako bo v nedeljo v obeh vaseh prav lep praznik. Letos bo imel opasilo na Prebenedu č. g. Vidmar, saj za opasilo morajo biti štruktli ne samo doma ampak tudi v cerkvi! Dopoldanska slovesna služba božja bo ob 10,30, popoldanska pa ob treh. Ob tej priliki bo tudi blagoslov malih otrok kakor je to pri nas navada vsako leto v božičnem času (v Dolini bo blagoslov otrok na nedeljo pred svečnico).

Prebeneška cerkevica je sedaj tudi lepša, ker ima popolnoma nov gornji del zvonika, kar so končali v decembru. Ko bomo tam spomladi naredili lepo skupno fotografijo dveh vasi Mačkovoje-Prebened, boste videli, kako je ta vas lepa in tudi zanimiva, saj se s svojega hriba ozira na vse strani tega mizerne sveta.

Ker se nekateri zanimajo za cerkvice sv. Martina v Dolini, zapišemo kratko kar tukaj, da je cerkevica že popolnoma prenovljena in sedaj čaka na blagoslovení. Ta praznik bo menda na velikonočni ponedeljek; sedaj je premrzlo in v cerkvi manjka tudi oltar in Martinova slika. Za take stvari pa mora biti čas in denar in predvsem pa dobra volja in ta nam v Marrijnem letu ne sme manjkati!

S težavo sem izstopila iz voza in za meno se zaprla velika vrata butyrške ječe. Tako je začel prvi dan mojega enajstletnega ujetništva.

Vsaka kaznjenska, ki je vstopila v Butyrško je morala najprej v sobo, kjer so ji odvzeli vse obleke, jo natančno preiskali, potrgali vse gumbje in žepe, pregledali vse šive, nato še nje pregledali usta, nos, uha in vse telo. Potem šele se sme kaznjenska spet obleči.

Prehodila sem brezkončne hodnike in stopnišča polna morečje tišine. Železne mreže so bile razpete med enim in drugim stopniščem, da bi tako preprečili morebitne poizkuse samomora. Železna vrata so se odprla, nato spet zaprla za menoj.

V CELICI

Jetniska soba ženskega oddelka je bila podobna veliki skupni jami na pokopališču. V sredini stropa je visela električna luč brez senčnika, ki je gorela noč in dan. Kamnito, sivo zidovje, polno vlažnih madežev, je mrgolelo stenice. V kotu je bila mlaka vode. Okrog sedemdeset žensk je sedelo na grobih deskah, pol metra dvignjenih od tal, ki so zavzemale ves prostor v celici razen male odprtine ob vходу. Ni bilo ne odej ne slamnjak, nepopisni smrad mi je zaustavil dihanje, ko sem vstopila. Nisem vedela, kam naj stopim,

Z GORIŠKEGA

Prometne nesreče v lanskem letu

Goriška policija je v lanskem letu zabeležila 239 prometnih nesreč, pri katerih je izgubilo življenje 14 oseb, 170 pa je bilo ranjenih. Glavni vzrok teh nesreč je bila nepazljivost in kršenje pravil cestnega prometa. Od leta 1952 se je število cestnih nesreč povečalo za 76.

Natečaj

18. februarja zapade rok za predložitev prošenj za natečaj za dve mesti stalnega mestnega stražnika v Gorici.

Ministrstvo za trgovino s tujino je razglasilo natečaj za 12 štipendij za trgovinsko prakso v tujini. Prednost imajo italijanski državljani, ki se želijo sprakticirati v trgovinskih poslih v tujini in ki imajo za to potrebne pogoje. Štipendija v znesku 2.400.000 lir bo trajala eno leto in se bo po potrebi še podaljšala, če se bo štipendist izkazal. Te štipendije so podeljene za sledeče države: Avstralija, Brazilija, Kanada, Kongo-Belgija, Filipini, Indija, Indonezija, Mehika, Pakistan, Peru, Južna Afrika in Venezuela. V štipendijo je všteta tudi vožnja drugega razreda do določenega kraja.

Odpri so novo šolo v Gorici

V nedeljo 10. januarja so v Gorici odprli eno najmodernejših šol italijanske republike. Je to novo poslopje v bližini ljudske bolnice Brigata Pavla in bo služilo za tehnično-industrijsko šolo. Stroški za to novo stavbo so bili ogromni. 315 milijonov je bilo skupnih stroškov, od teh so porabili 150 milijonov za zidavo poslopj, za notranjo opremo 15 milijonov, za stroje, potrebne aparate in raziskovalne kabinete 40 milijonov in ostale milijone še za druge potrebne stroje in delavnice.

Novo šolo je blagoslovil goriški nadškof ob navzočnosti mnogih predstavnikov šolske in občinske oblasti. Vprašamo se, kdaj bodo otvorili posebne oddelke na tej industrijski šoli za slovenske otroke.

Bolniška oskrba državnim upokojencem

Dne 21. decembra je stopil v veljavo zakon, po katerem imajo pravico do bolniške oskrbe vsi državni upokojenci in njihovi družinski člani do 21. leta starosti. Prav tako imajo pravico do 30 dni dnevne odškodnine v znesku 80 odstotkov dnevne mezd v vsi bolni državni uradniki in nadaljnjih 150 dni v znesku 50 odstotkov dnevne mezd.

Obnovitev izkaznic

Goriško županstvo obvešča vse tiste osebe, ki so jim zapadle osebne izkaznice, da jih čimprej obnovijo. Po zakonu, člen 3, so osebne izkaznice veljavne le za dobo treh let.

Novi zakon o potnih listih

Poslanska zbornica je odobrila zakon, ki predvideva izdajo potnih listov za dobo petih let. Vsak državljani, ki je izpolnil vse obveznosti napram državi, ima pravico do potnega lista za izoemstvo. Pristojbina, ki je do sedaj znašala 2000 lir, je s tem povišana na 5000 lir, a pri tem bo potni list veljaven za pet let in ne več

kajti vsak centimeter pada je bil zaseden s poloblečenimi ženskami. Ena izmed kaznjenk, nadzornica celice, si je utrla pot med to gnečo in mi odkazala prostor širok približno štirideset centimetrov.

Vse od trenutka, ko žrtve iztrgajo iz domačega kroga, jo držijo v neprestani živčni napetosti. Za vsa postopanja ne dobi nobenega pojasnila. Ta neprestana negotovost in popolna nezmožnost vsake obrambe proti skrivnostni temni sili ji končno ohrani vso voljo in polasti se je blazen strah. S tem so krvniki dosegli svoj namen.

Sedem mesecev in pol so me premeščali iz ene skupne celice v drugo, ne da bi me zaslislali, ali vsaj zahtevali osebne podatke. Imela sem tako dovolj časa, da sem razmišljala o vzrokih, ki so me dovedli v ta nesrečni kraj.

POT V SUZMOST

Ko sem leta 1931 začela v Berlinu študirati medicino, je vse naše študentsko okolje popolnoma odgovarjalo in sodelovalo s politično napetostjo tistega časa. Prvič, odkar sem zapustila rodno Holandijo, sem prišla v stik s študenti, ki so z navdušenjem govorili o deželi, kjer študentje ne plačujejo nobenih taks: o Sovjetski zvezi. Prvič sem tu spoznala trpljenje občinskih bolnic in moja čustvena narava me je za-

samo za eno leto kot do sedaj. Vendar bodo nekatere kategorije delavcev, kakor tudi novinarji, deležni popusta.

Prijava vojne škode

Poslanska zbornica v Rimu je pred kratkim odobrila zakon o izplačilu vojne škode. Po tem zakonu je določen nov termin za prijavo vojne škode, ki bo stopil v veljavo takoj, ko bo zakon objavljen v Uradnem listu in bo trajal 20 dni.

† Andrejšek Ana

V ponedeljek 11. jan. smo pokopali v Gorici pok. Andrejšek Ana, sestro nekdanjega župnika na Sedlu pri Kobaridu Andrejška. Pokojnica je bila po rodu Čehinja, doma z Moravskega. Tam so še žive njene sestre in nečaki. Dva izmed teh sta redovnika in sedaj na prisilnem delu. Na Primorsko je prišla kot 16-letno dekle k bratu duhovniku ter ostala tu ves čas do danes. Po smrti svojega brata se je preselila v Gorico, kjer je pomagala č. g. Reščiču v cerkvi sv. Ivana zlasti pri orgljanju. Tudi v župnijah, kjer je služboval njen brat, se je povsod udeleževala pri petju. Na Primorskem se je tako živela, da ji je Primorska postala druga domovina. Zadnje mesece je hudo trpela, a je vse prenašala s pravo krščansko potrpežljivostjo. K pogrebu so jo spremili številni verniki, zlasti članice tretjega reda in dekliske Mar. družbe ter znanci duhovniki. Naj v miru počiva!

Poroka

V cerkvi sv. Ivana v Gorici sta si v ponedeljek 11. jan. obljubila večno zakonsko zvestobo gdč. Škerk Bojana in dr. Simič Teofil. Zvezal ju je č. g. prof. Mirko Filej, pri maši pa je orglala Lejzka Bratuž ter pela Mira Brajnik. Novoporočencema naša iskrena voščila!

Zbor SKPD na tržaškem radiu

V nedeljo smo prvič imeli priliko slišati na valovih Radia Trst II pevski zbor Slov. katol. prosv. društva iz Gorice. Nastopil je v vrsto pesmi za mešani zbor in pa s solistinjo Miro Brajnikovo pod vodstvom prof. Fileja. Prej smo ta zbor poznali le oni, ki smo ga slišali na koncertih v dvorani Brezmadževne v Gorici in pa v kino-dvorani v Nabrežini. Sedaj je pa prestopil ozke meje dvoran in so ga lahko slišali vsi, ki poslušajo Radio Trst II. Naša sodba je, da je bil njegov nastop eden najboljših, kar smo jih slišali na omenjeni postaji. Sicer pa lahko presodijo zmožnosti tega zbora vsi, ki so ga v nedeljo poslušali. Mi smo zadovoljni, da je vodstvo Radia Trst II omogočilo nedeljski nastop in želimo, da bi zbor še kdaj slišali.

Težka nesreča v Gorici

V sredo zjutraj so prebivalci Placete ob Kornu opazili, da se ob nekaterih hišah širi duh po plinu. Iz tamkajšnjih stanovanj so prihajali ljudje z močnim glavobolom, nekateri so bili v nezavesti. Toda najhujše je bilo to, da so v nekem zaprtem stanovanju našli mrtve tri osebe, moža in ženo ter hčerko. Iz drugih stanovanj so prepeljali 17 ljudi v bolnico, 10 težko, 7 lažje zastrupljenih. Vzrok tej nesreči so ognjegaši, ki so takoj prihiteli na kraj nezgode, ugotovili takoj potem: v česti je poč-

la plinska cev in plin je po kanalizaciji uhajal v bližnje hiše, čeprav ga v hišah samih sploh nimajo.

Župnik Janko Pišot bolan

Prispela je vest, da č. g. župnika na Vrhpolju zadela kap. Njegovo stanje je zelo opasno. Priporočamo ga v molitev!

Štandrež

Letošnje božične praznike smo lepo praznovali. Še prav posebno smo bili veseli, da je zopet zadonela s kora mogočna pesem našega novega mešanega zbora fantov in deklet.

Na sv. Tri kralje je bil slovesno otvorjen nov vodovod. Ali veste kako? Edina vodovodna pipa na trgu pred cerkvi je slovesno zmrmnila. Ostali smo popolnoma brez vode. Goveda so žalostno mukala po

Nova družinska kulturna revija

Katolici so bili vedno pri nas vodilni tudi v kulturi. Izdajali so revije, okrog katerih so se zbirali naši pomembni pisatelji in pesniki od Finžgarja, Preglja, Jalna, Jožeta Pogačnika, Antona Vodnika do Severina Salija, Franceta Balantiča in Vinka Beličiča. Njihova revija Dom in svet je ponos slovenske kulturne zgodovine.

Z nastopom sedanjega stanja po zadnji vojni katoličanom seveda v osrednji Sloveniji ni dovoljeno izdajati kako svojo revijo. Pa tudi zamejski katoliški Slovenci nimamo take revije, dasi smo jo vsa leta zelo pogrešali. Spričo dejstva, da nimajo katolici v osrednji Sloveniji dovoljenja za revijo, bi bilo tem bolj pomembno, da bi jo izdajali v zamejstvu.

In letos se bo izpolnila ta težko pričakovana želja. Koroški Slovenci imajo že nekaj let svojo družinsko revijo Vera in dom, ki jo izdaja Celovška Mohorjeva družba. Na počitniškem študijskem dnevu Slovenske prosvete na Repentabru pa so kulturni delavci s Koroške, Gorice in Trsta sklenili, da spremene celovško revijo v kulturno revijo vseh zamejskih katoliških Slovincem. Prvotno so nameravali spremeniti tudi ime, končno je obveljalo staro ime, notranje lice pa se bo spremenilo. Ze te dni bo priromala iz Celovca (revija bo še dalje izdajala Mohorjeva družba v Celovcu, njena tiskarna pa jo bo tiskala) prva številka naše skupne družinske kulturne revije. Že zdaj bo našla svoj obraz in odraz v njej vsaka naša pokrajina, tudi Tržaška, v prihodnjih številkah pa bomo to sodelovanje še bolj poglobili.

Revija bo izhajala vsak mesec in jo

bledih od žeje. Tedaj so zakurili pod pipo kres, naj bo kar hoče, in pipa se je od-tajila.

Ali niso to veliki dogodki?

Kaj nas briga voda, poreče kdo, ali naj si zapomni, da je voda celo potrebna za gostilniško licenco. Kjer ni tekoče vode za pomivanje steklenic in kozarcev te licence ne dajo radi javne higijene.

Pa to tudi še ni vse! Naša ura v zvoniku stoji, pravijo, da bo zopet tekla in bila, ko dobimo vodovod. Tega pa še dolgo ne bo, ker kopljevo šele rudo, ta ruda bo šla v topilnice, iz katerih bo priteklo železo, iz železa bodo delali cevi, cevi bodo pripeljali v Gorico, v Gorici bodo dve leti v magazinu in potem jih bodo porabili za razširitev vodovoda istrskim be-guncem na Roceah. In začelo se bo zopet s kraja, tedaj bova pa midva, dragi bralce, oba mrtva.

bodo imeli naročniki v rokah do vsakega 15. v mesecu. V Trstu in v Gorici se je osnoval poseben pododbor, ki bo zbiral prispevke in skrbel za tržiški oz. goriški delež v reviji. Revijo bodo poživljale številne slike in bo literarnega, literarno kritičnega, verskega, narodnega in družinsko praktičnega značaja. Skušala bo nuditi vsaki družini nekaj duhovne hrane, jo informirati o kulturnem dogajanju doma in v svetu. Obenem pa tudi kritično vrednotiti vse, kar nam nudi brat in sosed pod imenom »kultura«.

Nihče pri nas še take revije nima, revije, ki bi bila kulturno glasilo naše Koroške, Goriške, Beneške Slovenije in Trsta. Marsikdo se ne sluti velikega pomena, ki ga bo ta revija imela. Vljudno prosimo, da bi se na »VERO IN DOM« naročili, jo širili in tudi sicer v njej sodelovali. V začetku bo izhajala na 16. straneh velike oblike in bo vsaka številka stala 60 lir. Poverjenstva bomo organizirali po farah. Naročite jo lahko pri domačem gospodu dušnem pastirju.

V novem letu naj bo naša prva skupna zadeva družinska revija »VERA IN DOM«. Prijazno jo sprejmite, širite jo! S tem boste narodno in kulturno opravili veliko delo. S tem boste pa tudi širili katoliški tisk.

LISTNICA UREDNISTVA

Nadaljevanje papežev božične poslanice smo bili prisiljeni zaradi tehničnih težav prenesti na prihodnjo številko.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

F O D E R A M I

A. Pertof

TRST - Ulica Ginnastica 22 - Tel. 95998

ima v zalogi podloge vseh barv in vseh vrst ter ostali pribor za obleke - Velika izbira sukanca za ročna dela - Modeli za krojače in šivilje - Priprave za likanje - Cene zmerne

rjovenje sodnikov, ki so hoteli iz svojih žrtve iztrgati svojevoljne izpovedi. Prvi žrtvi je sledila druga, tretja, tako vse noči...

MOJA SOJETNICA

Ena izmed mnogih mater naše celice je bila Smirnova, žena visokega državnega uradnika. Po aretaciji svojega moža so jo s tremi otroki vrgli iz stanovanja v Moskvi. S težavo je dobila revno stanovanje v predmestju. Še težje je šlo za delo, kajti nihče si ni upal vzeti v službo ženo političnega osumljenca in sovražnika ljudstva. Končno se ji je posrečilo, da je dobila delo v postnem uradu. V kratkih odmorih je hitela domov, da je lahko podojila svojega dvomesečnega otroka. Šestletna hčerka ga je v njeni odsotnosti varovala in skrbel za njo; štirinajstletni fant je hodil v šolo. Hčerka je večkrat povpraševala mamo po očetu in ona ji je vedno znova pripovedovala o dolgem očetovem potovanju in o njegovem skorajšnjem povratku. Fant je ni izpraševal. Bil je navzoč pri očetovi aretaciji in ni mogel še pozabiti začudnega očetovega pogleda, ko so mu predstavili aretacijsko pooblastilo. Skozi okno je še videl policijski avto, ki se je naglo oddaljaval. V tistem hipu se je zanj končala brezskrbna otroška doba. Njegov svet, spleten iz najlepših otroških sanj, lepote in harmonije, se je nenadoma zrušil. Nih-

če izmed sošolcev, ki so mu bili do tedaj prijatelji, ga ni več ogovoril. Priljubljeni učitelj, ki mu je bil vsa leta šole tudi najboljši prijatelj, je kar čez noč postal mrzel in nedostopen. Nihče ni hotel biti skupaj z njim v klopi. Odmore so predstavljal zanj pravo mučeništvo. Čeravno so ga pustili popolnoma osamljenega, ga je neprestano brez usmiljenja opazovalo na desetine otroških oči. V svojem štirinajstem letu je bil ta otrok že izvzrček človeštva, osovražen in zaničevan od vseh. Samo majma ga je ljubila z brezmerno ljubeznijo. V bežnih hipih, ko sta lahko bila skupaj, je v njej našel svojo edino oporo in odporno moč. Potem se je neke noči vrnila tajna policija in odpeljala še mater. Bled in ves tresoč se je fant stopil pred mater, da bi jo branil. Nič niso pomagale njegove prošnje in solze, nič ohupni klci šestletne hčerke, ne otroški jok iz spanja prebujenega dojenčka. Mati je v blaznem strahu za otroke pokleknila pred agente, prosila, naj jo pustijo vsaj zaradi najmlajših, ki bo brez njenega mleka umrli. Nič ni pomagalo. S silo so jo odtrgali od otrok in jo odvedli do avta. Zaprli so jo v zloglasne butyrške zapore in zaman je tu nesrečna mati prosila, naj jo pustijo domov, da podoji svojega otroka. Otekla prsa so jo bolela, doma pa je mala umirala od glada. (Se nadaljuje)